

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Subsidiebesluit van 22 november 2013, voor wat betreft de openingsdagen, de verhoging van de onkostenvergoeding voor kinderbegeleider gezinsopvang, het inkomenstarief en het realiseren van het groeipad

Principiële goedkeuring

Bijlagen:

- het ontwerpbesluit;
- het advies van de Inspectie van Financiën van 7 november 2018;
- het begrotingsakkoord van 13 december 2018.

1. INHOUDELIJK

1.1 Situering

Kind en Gezin ontwikkelde dit voorjaar, in nauwe samenspraak met het werkveld, een actieplan gezinsopvang.

Met het oog op een kwaliteitsvol en divers aanbod kinderopvang is het belangrijk om het aantal plaatsen gezinsopvang minstens op hetzelfde niveau te houden en om daarnaast ook verder in te zetten op kwaliteit, onder andere de kwalificatie van kinderbegeleiders tegen 1 april 2024. Acties zijn zowel gericht op de onthaalouder als op de organisator.

De volgende acties maken op dit ogenblik voorwerp uit van nieuwe regelgeving:

- verschuiven van plaatsen tussen zorgregio's (reeds principiële goedkeuring);
- verhoging van de onkostenvergoeding;
- project werknemersstatuut;
- subsidiëring van de pools gezinsopvang.

Voorliggend ontwerpbesluit regelt de, in het kader van het sociaal overleg (VIA 5) tussen de Vlaamse Regering en de sociale partners afgesproken, verhoging van de onkostenvergoeding om het werken als kinderbegeleider gezinsopvang op te waarderen en/of (financieel) aantrekkelijker te maken.

In het kader van het VIA 5 - akkoord werd verder nog afgesproken dat de volgende twee stappen van het groeipad Trap 2B naar Trap 2A (fase 2 en 3, artikel 59, §2, van het Subsidiebesluit) gezet worden in het kader van de harmonisering van de subsidiebedragen binnen trap 2 voor groepsopvang.

Daarnaast regelt voorliggend ontwerpbesluit nog aanpassingen aan het systeem rond inkomenstarief en aan de minimale openingsdagen waartoe organisatoren verplicht zijn in het kader van de basissubsidie en de subsidie voor inkomenstarief.

1.2 Artikelsgewijze toelichting

Artikel van voorliggend ontwerpbesluit	Rechtsgrond in het decreet van 20 april 2012 Kinderopvang Baby's en Peuters
Artikel 1-5	Artikel 12, §1
Art. 6	Artikel 8, §3
Art. 7-9	Artikel 12, §1
Art. 10	inwerkingtredingsbepaling
Art. 11	Uitvoeringsbepaling

Artikel 1.

In de sector van de gezinsopvang zijn meestal alleen werkende kinderbegeleiders actief. In de praktijk blijkt dat deze kinderopvanglocaties gezinsopvang vaak slechts vier dagen per week open zijn. In dat geval is het onmogelijk om te voldoen aan de subsidievoorwaarde van 220 openingsdagen. In groepsopvang is dit wel mogelijk aangezien daar steeds meerdere personen samenwerken en een locatie toch vijf dagen per week open kan zijn, met medewerkers die individueel 4/5 werken.

Aangezien de basissubsidie tot doel heeft de organisatoren van kinderopvang financieel te ondersteunen in een basiswerking, maar tegelijk het niet de bedoeling is een werk-privé-balans onmogelijk te maken in deze context, wordt voor de gezinsopvang de voorwaarde met betrekking tot de minimale openingsdagen aangepast, waardoor ze slechts 180 dagen open moeten zijn. Voor groepsopvang blijft de voorwaarde ongewijzigd.

De aanpassing komt er op vraag van de sector en hangt samen met het actieplan gezinsopvang. De aanpassing werd besproken op het Raadgevend Comité van oktober 2018 en werd positief geadviseerd door het Raadgevend Comité.

Artikel 2.

De subsidie inkomenstarief voor gezinsopvang (deel op basis van kinderopvangprestatie) wordt verhoogd met dezelfde fractie als de onkostenvergoeding voor onthaalouders wordt verhoogd (zie artikel 9 van voorliggend ontwerp). Op die manier kan de organisator die werkt volgens het sociaal statuut van de aangesloten onthaalouders de verhoogde onkostenvergoeding betalen aan de kinderbegeleider (zie : artikel 9 van voorliggend ontwerp en situering).

Dit subsidiebedrag wordt vanaf 1 januari 2019 verhoogd met 0,21 euro waardoor het bedrag vanaf 1 januari 2019 23,24 euro bedraagt. Dit nieuwe bedrag wordt ingeschreven in voorliggend ontwerpbesluit omdat het dit bedrag is dat geldt vanaf 1 januari 2019. Het bedrag is gekoppeld aan de spilindex augustus 2018 van 105,10 die ook op 1 januari 2019 geldig zal zijn.

Het vierde lid wordt opgeheven:

Doordat het bedrag dat geldig is vanaf 1 januari 2019 op te nemen, kan ook de bepaling m.b.t. de aangepaste indexering bij de spilindexoverschrijding van mei 2016 (afwijkingsbepaling in het vierde lid) geschrapt worden. Dit zal de leesbaarheid van dit besluit verhogen.

Artikel 3.

Dit artikel regelt de minimale openingsdagen en -uren voor de organisatoren die de subsidie voor inkomenstarief ontvangen. Aangezien gezinnen zo maximaal mogelijk gebruik moeten kunnen maken van de opvang waar ze op basis van hun inkomen een prijs betalen, bepaalt dit artikel dat ook voor gezinsopvang het minimaal aantal openingsdagen 220 bedraagt, en niet 180 zoals voor de basissubsidie het geval is.

Voor groepsopvang was de voorwaarde al 220 vanaf de basissubsidie en gelet op het getrapte subsidiesysteem, blijft deze voorwaarde ook gelden als ze de subsidie voor inkomenstarief ontvangen.

Dit artikel voorziet een uitzondering voor de minimale openingsdagen in het kader van gezinsopvang: als een organisator in een bepaalde subsidiegroep gezinsopvang slechts 1 kinderopvanglocatie heeft, dan volstaan in die subsidiegroep 180 openingsdagen. Deze uitzondering geldt alleen voor de zuivere gezinsopvang en dus ook niet voor de groepsopvang door samenwerkende onthaalouders, aangezien voor hen de analogie met een gewone groepsopvang geldt.

Artikel 4.

Artikel 32, vijfde lid, van het Subsidiebesluit van 22 november 2013, bepaalt reeds dat de contracthouder telkens het meest recente attest inkomenstarief aan de organisator kinderopvang moet bezorgen. Daar wordt nu aan toegevoegd dat de contracthouder het attest niet moet bezorgen aan de organisator, als dat voor de organisator niet nodig blijkt. Organisatoren die werken met een automatische gegevensuitwisseling naar Kind en Gezin toe, zijn namelijk steeds op de hoogte van het meest recente, correcte inkomenstarief via die automatische uitwisseling en hoeven daarvoor niet het fysieke attest inkomenstarief te hebben. In dat geval is op zich het bezorgen van het attest door de contracthouder aan de organisator een overbodige administratieve handeling.

De organisator moet duidelijk communiceren aan de contracthouder of er verwacht wordt dat hij het attest al dan niet moet bezorgen.

Punt 2°:

De huidige regeling voorziet reeds dat de organisator ondersteuning biedt aan het gezin bij de aanvraag van een attest inkomenstarief. Daarbij wordt ook geregeld dat de organisator en het OCMW toegang krijgen tot een online module van Kind en Gezin voor de aanvraag van een attest inkomenstarief, als het voor het gezin niet mogelijk is zelf het attest aan te vragen.

Voorliggend ontwerp bevat nu de regeling dat er ook toegang tot de online module wordt verleend aan het lokaal loket kinderopvang, zodat ook het lokaal loket het gezin kan ondersteunen of verder helpen.

Artikel 5.

Op 23 maart 2018 kondigde de Vlaamse Regering een decreetwijziging af, die bepaalde dat de financiële bijdrage van de gezinnen voor de kinderopvang van een kind van een minderjarige tienermoeder, overeen moet stemmen met het laagst mogelijke inkomenstarief, onafhankelijk van het inkomen van het gezin van de minderjarige.

Ter uitvoering van die bepaling wordt het Subsidiebesluit aangepast. Concreet wordt in artikel 34, waar bepaald wordt welke situaties kunnen aangevinkt worden en waarvoor automatisch een individueel verminderd tarief wordt toegekend, de situatie dat het gaat om een kind van een minderjarige tienermoeder, toegevoegd.

Opgemerkt wordt dat de tienermoeder minderjarig is bij de start van de opvang om een attest inkomenstarief met het laagst mogelijke tarief toegekend te krijgen. Een individueel verminderd inkomenstarief is geldig voor 1 jaar (artikel 34, §2, tweede lid), wat betekent dat bij het volgend moment van aanvraag attest inkomenstarief, en of men terug in aanmerking komt voor het laagst mogelijke tarief, de leeftijd van de tienermoeder geldt op dat moment.

Artikel 6.

Artikel 34/1, eerste lid, bepaalt reeds dat een contracthouder voor wie het financieel onmogelijk is om het berekend of het individueel verminderd tarief te betalen, zich kan

wenden tot het OCMW. Het OCMW kan dan per individueel dossier onderzoeken of een verminderd tarief aangewezen is.

Art. 36, derde lid, 2°, bepaalt: Als bij een steekproefcontrole de contracthouder geen of onvoldoende documenten bezorgt aan Kind en Gezin, kan Kind en Gezin het maximumtarief toekennen. Kind en Gezin maakt in dat geval een nieuw attest inkomenstarief met maximumtarief op. Dat attest is dan 6 maanden geldig zonder enige mogelijkheid om vroegtijdig te herberekenen.

Aan artikel 34/1 wordt nu toegevoegd dat een contracthouder zich ook tot het OCMW kan wenden als er een maximumtarief wordt toegekend door Kind en Gezin na steekproefcontroles. Voor sommige contracthouders is het maximumtarief financieel onhaalbaar, terwijl de opvang van het kind wel cruciaal kan blijken voor dat gezin. Door de toevoeging wordt het mogelijk voor het OCMW om na een individueel onderzoek naar de financiële betaalbaarheid toch een verminderd inkomenstarief toe te kennen.

Opgemerkt wordt dat de overige bepalingen van artikel 34/1 (o.a. mogelijkheid om retroactief toe te kennen) ook van toepassing zijn op deze toevoeging.

Artikel 7.

In artikel 36/1, derde lid, 2°, werd reeds bepaald dat er een rechtzetting voor het verleden kan "op gemotiveerd verzoek" van de organisator. Voor de duidelijkheid wordt hier nu "schriftelijk" aan toegevoegd. Het gemotiveerd verzoek moet schriftelijk bezorgd worden, dat kan per brief of per e-mail zijn.

Artikel 8.

De volgende 2 stappen, nl. fase 2 en fase 3, in het realiseren van het groeipad worden gezet voor alle plaatsen groepsopvang die nu nog conform dit overgangartikel (art 59, §2 van het subsidiebesluit) gesubsidieerd worden, dus zowel voor organisatoren die werken met werknemers als voor die organisatoren die werken met kinderbegeleiders in een zelfstandig statuut.

Hiertoe werd een budget van 24,8 miljoen euro vastgelegd in samenspraak met de sociale partners. De bedragen worden nu overeenkomstig aangepast, rekening houdend met de index (nl. koppeling aan spilindex van 105,10, prijsniveau augustus 2018).

Artikel 9.

De onkostenvergoeding voor de kinderbegeleider gezinsopvang die werkt volgens het sociaal statuut van de aangesloten onthaalouders wordt verhoogd met 0,21 eurocent. Vandaar ook dat de subsidie voor inkomenstarief voor gezinsopvang met eenzelfde fractie wordt verhoogd zoals bepaald in artikel 2 van voorliggend ontwerpbesluit.

Het subsidiebedrag wordt vanaf 1 januari 2019 verhoogd met 0,21 euro waardoor het bedrag vanaf 1 januari 2019 20,77 euro bedraagt. Dit nieuwe bedrag wordt ingeschreven in voorliggend ontwerpbesluit omdat het dit bedrag is dat geldt vanaf 1 januari 2019. Het bedrag is gekoppeld aan de spilindex augustus 2018 van 105,10 die ook op 1 januari 2019 geldig zal zijn.

Het tweede lid wordt opgeheven:

Doordat het bedrag dat geldig is vanaf 1 januari 2019 op te nemen, kan ook de bepaling m.b.t. de aangepaste indexering bij de spilindexoverschrijding van mei 2016 (afwijkingsbepaling in het tweede lid) geschrapt worden. Dit zal de leesbaarheid van dit besluit verhogen.

Artikel 10.

Artikel 8 treedt in werking op 1 december 2018. Fase 2 en 3 kunnen gerealiseerd worden vanaf 1 december 2018.

Artikel 1, 2, 3, 4, 2°, en artikel 9 treden in werking op 1 januari 2019.

Gezien de decreetwijziging in het kader van minderjarige tienermoeders in werking trad op 1 juli 2018, wordt de inwerkingtreding van de wijzigingen ter uitvoering daarvan analoog gezet. De maatregel wordt sinds 1 juli al toegepast op basis van het decreet. Omwille van de duidelijkheid wordt het besluit van de Vlaamse Regering daarop ook aangepast.

Artikel 6 heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2017. Dit artikel treedt eerder in werking in het voordeel van de rechtsonderhorige en werd toegepast sinds 2017 in het voordeel van de rechtsonderhorige.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

2.1 Financiële weerslag van het voorstel (en vereiste kredieten)

Toelichting

1. Bepalingen met betrekking tot het inkomenstarief

Volgende wijziging wordt aangebracht: daar waar bepaald wordt welke situaties kunnen aangevinkt worden waarvoor automatisch een individueel verminderd tarief wordt toegekend, deze situaties worden uitgebreid: de situatie dat het gaat om een kind van een minderjarige tienermoeder wordt toegevoegd.

Kind en Gezin beschikt niet over de nodige data om de budgetimpact van deze maatregel exact in te schatten. Gelet op het kleine aantal minderjarige moeders zal deze maatregel slechts een zeer beperkte budgetimpact hebben.

2. Verhoging onkostenvergoeding

Binnen VIA 5 zijn er middelen voorzien ter verhoging van de koopkracht, aangezien de onthaalouders als dusdanig - gezien hun statuut sui generis - niet gevat zijn in dit akkoord heeft de Vlaamse Regering het initiatief genomen om voor deze groep als dusdanig toch extra middelen koopkracht op te nemen.

De middelen voor koopkracht zijn berekend op het totale inkomen voor de onthaalouders (op basis van prestatiedagen 2016) en werden ingeschat op 1,053 miljoen euro.

Deze middelen gaan integraal naar het verhogen van de onkostenvergoeding voor de onthaalouders. Die evolueert van 20,56 euro naar 20,77 euro (plus 0,21 euro). Deze onkostenvergoeding maakt deel uit van de subsidiecomponent gebonden aan prestatie voor de gezinsopvang en de gezinsopvang samenwerkende onthaalouders, logischerwijze verhoogt ook deze component; deze evolueert dus van 23,03 naar 23,24 euro per dag.

Deze middelen zijn pas voorzien vanaf 2020 maar kunnen in 2019 wel éénmalig binnen de vertraging van de (opstart nieuwe plaatsen) uitbreidingsmiddelen opgenomen worden. In 2016 subsidieerde Kind en Gezin 4.908.400,60 prestatiedagen in de gezinsopvang en groepsopvang samenwerking. Wanneer dit vermenigvuldigd wordt met de verhoging van de subsidie per prestatiedag van 0,21 euro, wordt duidelijk dat de budgetimpact kan gedragen worden binnen het budget van 1.053 duizend euro dat voorzien is binnen de VIA5-middelen.

3. Groeipad T2B naar T2A

In het subsidiebesluit zijn in artikel 59, §2, 2de lid overgangsbepalingen opgenomen, van het daar opgenomen groeipad worden nu fase 2 en 3 gerealiseerd. Het is namelijk zo dat

er een historisch gegroeide discrepantie is in subsidiebedrag T2B ten aanzien van T2A, waaraan nu gedeeltelijk wordt tegemoet gekomen, met de realisatie van de tweede en derde fase.

Binnen VIA5 is er 24,8 mio euro voorzien om deze fases te realiseren voor de T2B-plaatsen met en zonder werknemers.

Er is gerekend met het aantal plaatsen dat zich bevindt op T2B niveau (inclusief subsidiebeloftes), ook voor de nieuwe T2B plaatsen binnen de toekomstige (2019) uitbreidingsmiddelen is aan verhoogd tarief gerekend).

Het gaat om 19.517 kinderopvangplaatsen binnen de groepsopvang waarvoor het subsidiebedrag voor een kalenderjaar toeneemt van 2.679,59 euro tot 3.726,84 euro als de gemiddelde leeftijd 20 jaar is (bedrag uitgedrukt aan huidige spilindex van 105,10).

Het subsidiebedrag voor de gemiddelde leeftijd per jaar boven de gemiddelde leeftijd van 20 jaar stijgt van 50,09 euro tot 68,41 euro (bedrag uitgedrukt aan huidige spilindex van 105,10). Hierdoor stijgen de subsidies voor groepsopvang voor deze subsidiecomponent van 64.029 duizend euro tot 88.759 duizend euro.

4. Wijziging openingdagen

Na ontvangst van het advies van Inspectie van Financiën werden nog twee wijzigingsartikels ingevoegd, meer bepaald artikel 1 en artikel 3, die de minimale openingdagen regelen in het kader van de basissubsidie en de subsidie voor inkomenstarief. Deze artikels betreffen zuivere subsidievoorwaarden in hoofde van de organisatoren.

De basissubsidie blijft dezelfde, of men nu 180 dagen of 220 dagen geopend is. De wijziging heeft geen budgettaire impact op wat als basissubsidie wordt uitgegeven.

Conclusie

De budgettaire weerslag van deze drie maatregelen kan in 2019 en volgende jaren bijgevolg gedragen worden binnen de nieuwe beleidskredieten Kinderopvang en de daartoe voorziene middelen binnen VIA 5.

De wijziging betreffende de openingdagen heeft geen budgettaire weerslag.

2.2 Inspectie van Financiën

Het advies van de Inspectie van Financiën met referentienummer JVE/AVP/18/0434 werd verleend op 7 november 2018.

De Inspectie van Financiën kan het voorstel ten gronde gunstig adviseren. De Inspectie van Financiën stelt dat het begrotingsakkoord vereist is.

2.3 Begrotingsakkoord

Het akkoord van de minister bevoegd voor begroting werd verleend op 13 december '18.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

- 1 personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet;
- 2 werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven van de lokale besturen;
- 3 investeringen en schulden: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
- 4 ontvangsten: het voorstel heeft geen bijkomende ontvangsten als gevolg;
- 5 conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, niet vereist is.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

5.1 Wetgevingstechnisch en taalkundig advies

Het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2018/460 van 18 oktober 2018.

5.2 RIA

Het ontwerpbesluit bevat geen nieuw beleid, er werd geen RIA opgemaakt.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Subsidiebesluit van 22 november 2013, voor wat betreft de openingsdagen, de verhoging van de onkostenvergoeding voor kinderbegeleider gezinsopvang, het inkomenstarief en het realiseren van het groeipad;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, te gelasten over voornoemd ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering, het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN